

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Boverket
Box 535
371 23 Karlskrona

Uppdrag att utarbeta en kunskapsöversikt om hållbar stadsutveckling med fokus på stadsdelar med utbredd utanförskap

---

Regeringens beslut

Boverket ska utarbeta en kunskapsöversikt med fokus på socioekonomiska aspekter av hållbar stadsutveckling. Översikten ska omfatta:

1. En kartläggning och analys av befintliga forskningsresultat om mekanismer som kan påverka utvecklingen för stadsdelar med utbredd utanförskap. Betydelsen av grannskapseffekter ska särskilt uppmärksammas. Andra mekanismer av särskilt intresse är t.ex. flyttmönster inom städer, förändring i boendebestand i städer och förekomst av diskriminering på bostadsmarknaden. Utifrån de kartlagda mekanismerna ska Boverket analysera den socioekonomiska utvecklingen i stadsdelar som omfattas av lokala utvecklingsavtal 2008–2010.
2. En kartläggning av metoder inom sektorsövergripande hållbar stadsutveckling som beaktar de socioekonomiska konsekvenserna. Metoder ska exempelvis avse om och hur förändringar av bostadsbeståndets kvalitet, upplåtelseform och fysiska utformning på stadsdels-, kommun- eller regionalnivå kan bidra till att minska den socioekonomiska bostadssegregationen. Både planerings- och genomförandefasen inom den fysiska stadsutvecklingen ska belysas. Kartläggningen ska inriktas mot hur de socioekonomiska konsekvenserna kan kvantifieras vad gäller intäkter och kostnader på företags- och samhällsnivå. De nationella exemplen ska kompletteras med en internationell översikt.

Boverket ska genomföra uppdraget utifrån befintlig forskning och kunskap inom området och utifrån kunskap från tidigare

regeringsuppdrag. Samråd ska ske med Delegationen för hållbara städer, kommuner med lokala utvecklingsavtal och med Mångkulturellt centrum i Botkyrka.

För genomförandet av uppdraget beslutar regeringen att ersätta Boverket med högst 1 000 000 kronor från anslaget 1:1 (Integrationsåtgärder), anslagspost 3 Insatser i syfte att bryta utanförskap under utgiftsområde 13. Boverket får fakturera Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) 300 000 kr i samband med igångsättandet och därefter ersätts Boverket för upparbetade kostnader efter redovisningen av uppdraget.

Kunskapsöversikten ska redovisas i form av en skriftlig rapport till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 31 oktober 2010. Boverket ska under arbetets gång ha avstämningar med Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet).

Bakgrund

I samband med budgetpropositionen för 2009 presenterade regeringen en samlad strategi för integration. Strategin redovisas i skrivelsen Egenmakt mot utanförskap – regeringens strategi för integration (skr. 2008/09:24). En av de sju strategiska frågorna är en positiv utveckling i stadsdelar med utbrett utanförskap.

Förordningen (2008:348) om urbant utvecklingsarbete trädde ikraft den 1 juli 2008. För 2008 – 2010 har 21 kommuner tecknat lokala utvecklingsavtal. Regeringen och kommunerna är överens om att senast 2010 göra en gemensam avstämning av arbetet för att bedöma den fortsatta inriktningen på det urbana utvecklingsarbetet.

Statistiska centralbyrån (SCB) har i uppdrag (IJ2008/228/IU) att redovisa registerstatistik om integration genom ett 40-tal variabler. Variablerna redovisas uppdelade efter bakgrundsvariablerna kön, ålder, utbildningsbakgrund, födelseregion, vistelsetid och skäl till invandring. Variablerna redovisas nationellt, för samtliga län, för samtliga kommuner samt för de 38 stadsdelar som omfattas av lokala utvecklingsavtal. Denna statistik kan användas i Boverkets analys av den socioekonomiska utvecklingen i stadsdelar som omfattas av lokala utvecklingsavtal 2008 – 2010.

Boverket har regeringens uppdrag (Ku2009/1620/KV) att, tillsammans med Formas, Riksantikvarieämbetet och Arkitekturmuseet, arbeta långsiktigt för att större hänsyn ska tas till såväl miljöaspekter som kulturmiljö, arkitektur och formgivning inom stadsplanering. Ett syfte är att visa vilka möjligheter som finns för att förbättra stadsdelar och förorter med utbrett utanförskap, både fysiskt, socialt och med minskad

klimatpåverkan. Arbetet med detta uppdrag ska samordnas i den mån det sammanfaller med det uppdrag som nu ges.

Delegationen för hållbara städer stimulerar arbetet för långsiktigt välfungerande och attraktiva stadsmiljöer där hög livskvalitet går hand i hand med förbättrad miljö, ekonomisk tillväxt, social sammanhållning och minimerad klimatpåverkan. Delegationen kommer bland annat att fördela 340 miljoner kronor i projektmedel med syfte att stimulera hållbara stadsbyggnadsprojekt som bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser och är goda exempel på stadsbyggnadsåtgärder med integrerad stadsplanering och applicerad miljöteknik.

Skälen för regeringens beslut

Utanförskapets utbredning är komplex. I städerna är utanförskapet som mest koncentrerat i vissa stadsdelar och har ofta en mångfacetterad karaktär – högre arbetslöshet, sämre skolresultat, högre andel med försörjningsstöd, sämre hälsosituation och större upplevd otrygghet. Samtidigt är segregationen och utanförskapets utbredning inte längre enbart ett storstadsproblem utan återfinns även i såväl mellanstora som mindre städer runtom i landet.

De som bor i stadsdelar med utbrett utanförskap gynnas, precis som hela samhället, av den generellt ökade sysselsättningen fram till hösten 2008, liksom av de generella åtgärder som har genomförts inom olika politikområden. Vid sidan av dessa effekter finns emellertid mekanismer som bidrar till att upprätthålla den socioekonomiska strukturen på stadsdelsnivå t.ex. utflyttning av personer som får ökade inkomster, inflyttning av personer med lägre inkomster, hög inflyttning av nyanlända invandrare med låga inkomster samt förekomst av diskriminering på bostads- och arbetsmarknaden.

I budgetpropositionen för 2010 framhåller regeringen att en ökning av boendekvalitet, blandning av hushåll och mångfald av boendeformer är avgörande för att få till en positiv utveckling i miljonprogramsområden som präglas av utanförskap. Att ta tillvara kraften hos de boende i utsatta områden är en förutsättning för att utvecklingen ska bli positiv. Insatser i dessa områden bör således ske i samverkan med boende, fastighetsägare och berörda kommuner. Mot bakgrund av detta finns det anledning att få en samlad analys av de socioekonomiska effekterna i områden med utbrett utanförskap.

Ett arbete har inletts för att ta fram underlag för ett ställningstagande till hur det urbana utvecklingsarbetet bör organiseras efter 2010. Statskontoret har i uppdrag att utvärdera statliga myndigheters arbete (IJ2009/685/IU) och Sweco EuroFutures AB utvärderar de lokala processerna i kommunerna (IJ2009/463/IU). Uppdraget till Boverket syftar till att ge ytterligare underlag för den framtida inriktningen av

regeringens politik för att motverka de negativa konsekvenserna av boendesegregationen.

På regeringen vägnar

Nyamko Sabuni

Maria Hansson

Kopia till
Statsrådsberedningen/SAM
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Justitiedepartementet/PO
Finansdepartementet /BA, BO
Miljödepartementet/H
Socialdepartementet/SF
Integrations- och jämställdhetsdepartementet/SAM
Kulturdepartementet/KV, KT
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Rikspolisstyrelsen
Samtliga polismyndigheter
Försäkringskassan
Statskontoret
Statistiska centralbyrån
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Riksantikvarieämbetet
Arkitektmuseet
Arbetsförmedlingen
Botkyrka kommun
Haninge kommun
Huddinge kommun
Nacka kommun
Stockholm kommun
Södertälje kommun
Uppsala kommun
Linköping kommun
Norrköping kommun
Jönköping kommun
Växjö kommun

Kristianstad kommun
Malmö kommun
Landskrona kommun
Halmstad kommun
Borås kommun
Göteborg kommun
Trollhättan kommun
Gävle kommun
Sundsvall kommun
Luleå kommun
Delegationen för hållbara städer
Mångkulturellt centrum/EUKN
Sweco EuroFutures AB